

8.11.2021

Helsingin kaupunki, kirjaamo

LAUSUNTO ELMA -LUONNOKSESTA

Helsingin kaupungin elinkeino-osasto on pyytänyt Helsingin Yrittäjiltä lausuntoa kaupungin Elinkeino-
poliittiset tavoitteet maankäytölle (ELMA) -työstä (HEL 2021-009566 T 14 00 00).

Helsingin Yrittäjät lausuu ELMA-luonnoksesta seuraavaa.

Yleistä

Pidämme hyvänä ja tarpeellisena, että kaupungin maankäytölle laaditaan elinkeinopoliittiset tavoitteet. Kaavoituksella ja maankäytöllä on suuri merkitys yrityksille ja niiden mahdollisuuksille toimia kaupungissa: tarjota palveluja, työllistää ja tuottaa verotuloja.

ELMA-luonnoksessa on käsitelty keskeisiä teemoja, joita maankäytössä on tarpeen ottaa huomioon, jotta erilaiselle yritystoiminnalle on tarjolla liiketoimintaan sopivia tiloja, tontteja ja alueita. ELMA-luonnos sisältää hyviä tavoitteita toimenpiteineen. Joiltakin osin linjauksia on hyvä vielä konkretisoida toimenpiteiksi ja laatia toimenpiteille toteutusaikataulu vastuutahoineen.

Yksityiskohtaiset kommentit

1. Monipuolisia sijoittumismahdollisuuksia erilaisille yrityksille

- Monipuolinen tila- ja tonttitarjonta kehittyvän elinkeinotoiminnan edellytyksenä

Sivu 15: Linjaukset ja toimenpiteet

Linjaukset ovat tarpeellisia ja niiden toteutusta olisi hyvä vielä tarkentaa.

- Elinvoimainen ydinkeskusta ja kasvava kantakaupunki

Sivut 17–19: Näkökulmia ydinkeskustan kehittämiseen

Helsingin Yrittäjät kartoitti syyskuussa 2021 Helsingin keskustassa toimivien yritysten näkemyksiä siitä, millä toimin kaupungin keskustan elinvoimaa voitaisiin kasvattaa. Yrittäjät pitivät tärkeänä muun muassa keskustan viihtyisyyden ja tapahtumatarjonnan lisäämistä. Suurimaksi ongelmaksi nähtiin autoliikenteen sujuvuus ja pysäköinti. Kyselyyn vastaajista noin 80 prosenttia katsoi, ettei maanpäällisiä eikä lyhytaikaisia pysäköintipaikkoja ole keskustassa riittävästi. Pysäköinnin hintaa pitää kalliina sekä maanpäällisessä että maanalaisessa pysäköinnissä arkisin yli 70 prosenttia ja ilta-aikaan sekä viikonloppuisin yli puolet vastaajista.

Julkisen liikenteen keskustaan koetaan toimivan hyvin. Sen sijaan yli 70 prosenttia vastaajista kertoo, ettei henkilöautolla pääse sujuvasti keskustaan, eikä myöskään ajaminen keskustassa ole sujuvaa. Yrittäjien pelkona on, että asiointi suuntautuu yhä useammin keskustan ulkopuo-

lisiin kauppakeskuksiin, jotka ovat helpommin henkilöautoilla saavutettavissa ja joissa pysäköinti on ilmaista.

Katutyöt olivat aiheuttaneet haittaa noin 75 prosentille yrityksistä. Katutöihin toivottiin parempaa aikatauluttamista ja keskinäistä koordinoitua sekä tehokkaampaa toteutusta. Myös tavarantoimituksia ja huoltoliikennettä tulisi sujuvoittaa.

Sivu 21: Linjaukset ja toimenpiteet

Helsingin keskustan hiipuneen elinvoiman kasvattamiseksi tarvitaan eri toimijoiden yhteistyötä, joka tiivistyy ja konkretisoituu kaupungin HELY-yhteistyön käynnistymisen myötä. Tästä parhaat kiitoksemme kaupungille.

Keskustan kehittämisen linjauksiin toimenpiteineen on tarpeen lisätä keskustapysäköinnin kehittäminen keskustan vetovoimaisuuden kasvattamiseksi asiointipaikkana.

Linjaus turvata keskustan hyvä saavutettavuus kaikilla kulkumuodoilla edellyttää toimenpiteisiin autoliikenteen sujuvuuden lisäämistä keskustaan ja keskustassa sekä katutöiden aiheuttamien haittojen vähentämiseen tähtävien toimenpiteiden kehittämistä.

- Yritysten tarpeita palvelevat yritysalueet

Sivut 27–28: Kaupungin oma teollisuustonttitarjonta ja sen kehittämistarpeet

Pääkaupungissa on pulaa sopivista teollisuustonteista, mitä pahentaa olemassa olevien rakennusten ja tonttien siirtyminen ajan myötä muuhun käyttötarkoitukseen. Näille toimintoille tulisi löytää sijaintipaikkoja muualta ja vapauttaa tarjontaa takaisin yritysten käyttöön.

Yritysalueilla sijaitsevien yritysten ongelmana on myös ollut epätietoisuus vuokrasopimusten jatkumisesta, mikä vaikeuttaa yritysten tulevaisuuden suunnitelmia investointeineen. Vuokrasopimusten jatkuvuuden varmistamista onkin tarpeen aikaistaa.

Sivut 28–30: Uusia toimintoja, erilaisia tarpeita, monia mahdollisuuksia

Yritystoiminnalle on monesti hyötyä siitä, että toisiaan tukevia toimintoja sijaitsee lähellä toisiaan. Näin voidaan muun muassa parantaa logistista tehokkuutta sekä lisätä yritysten yhteistyötä. Esimerkiksi innovatiivisia toimintoja kannattaa keskittää lähekkäin.

Läntinen bulevardikaupunki on toteutumassa ja siihen pitäisi kytkeä vahvemmin pienten ja keskisuurten toimistojen uutta toimistorakentamista (Vihdintie - Pitäjänmäki -työpaikka-alue). Bulevardialueet mahdollistavat sekoittuneen tiiviin kaupunkirakenteen sisältäen erilaisia tiloja erilaisille yrityksille.

Sivu 30: Linjaukset ja toimenpiteet

Kaupungissa tulee huolehtia siitä, että tarjolla on riittävästi sopivaa toimitilatarjontaa kaikenkokoisille ja eri toimialojen yrityksille.

On tärkeää, että kaupunki kehittää olemassa olevia yritysalueita säilyttäen alueet ensisijaisesti nykyisessä laajuudessaan. Muutosten ollessa välttämättömiä tulee kaupungin varata yritystoi-

minnalle muita sopivia sijaintipaikkoja. Tällä on merkitystä kaupungin elinkeinotoiminnan monipuolisuuden ja ennen muuta toisaalle siirtymään joutuvien yritysten toiminnan jatkuvuuden kannalta. Tällöin on huolehdittava siitä, että muutoksista kerrotaan yrityksille riittävän aikaisin, eikä niiden toimintaympäristö muutoksessa heikkene.

On myös tärkeää varmistaa, että uudet asuinalueet eivät aiheuta haittaa olemassa olevalle yritystoiminnalle.

- Monipuoliset kaupalliset palvelut

Sivu 31: Kivijalkatiloja ja kauppakeskuksia, läheltä ja verkosta

Kaupan alan tulevien mitoitustarpeiden ennustaminen niin alueellisesti kuin koon sekä käyttötarpeiden osalta on jatkuvasti vaikeutunut kuluttajien muuttuvien odotusten myötä. Tiivis kaupunkirakenne luo lähtökohtaisesti pohjaa asioinnille, joka on hyvin saavutettavissa.

Asemanseudut ovat luontevia kaupallisten toimintojen kehittämisen alueita. Uusia kaupunginosia, kuten Kalasatama - Arabia, on tarpeen kehittää urbaanina kaupunkina, joissa toimintojen sekoittuminen toteutuu mahdollisimman hyvin. Alueille tulee mahdollistaa asumisen lisäksi edellytyksiä erilaisille toimitiloille sekä liike- ja palvelutoiminnoille.

Sivu 32: Kaupan markkinoiden kehitys 2010-luvulla

Tekstissä todetaan, että Helsingin osalta kerrosalojen kehitystietoa voidaan pitää suuntaa-antavana, koska erityisesti keskustan osalta iso osa liiketiloista sijoittuu hybridirakennuksiin ja kadunvarsiliiketiloihin, jotka eivät näy SYKE:n tilastossa.

SYKE:n ao. aineistosta puuttuvat myös asuinrakennuksissa olevat liiketilat eli merkittävä määrä Helsingin keskustan liiketiloista.

Sivu 34: *Linjaukset ja toimenpiteet*

Verkkokaupan kasvu sekä kaupan ja muiden palveluiden jakelun, noutopalveluiden ja logistiikan kehitys on tärkeää ottaa huomioon katu- ja liikennesuunnittelussa samoin kuin liiketilojen suunnittelussa ja kehittämisessä.

2. Innovaatiota ja kestävä kasvua maankäytön keinoin

Sivut 37, 39: *Linjaukset ja toimenpiteet*

Kaupunki voi toiminnallaan lisätä innovatiivisuutta ja vastuullisuutta erilaisissa toiminnoissa edistämällä osaamista ja innovaatioita lisääviä rakenteita sekä palveluita, analysoimalla niistä saatuja kokemuksia ja jakamalla avoimesti tietoa.

3. Kaikille elämyksellinen Helsinki

- Kestävä matkailu

Sivu 43: *Linjaukset ja toimenpiteet*

Matkailun kestävä kasvun varmistamiseksi on tarpeen, että kaupunki laatii matkailun maankäytöllisen kokonaissuunnitelman, jossa konkretisoidaan matkailun maankäytölle asettamat vaatimukset.

- Tapahtumat ja kulttuuri

Sivu 46: Linjaukset ja toimenpiteet

Erilaisilla tapahtumilla on suuri merkitys niin kaupungin keskustan kuin koko Helsingin vetovoimalle ja elinvoimalle. Kaupungin tuleekin kaikin käytettävissään olevin keinoin edistää monipuolisen tapahtuma- ja kulttuuritarjonnan mahdollistamista pääkaupungissa.

Esitettyjen toimenpiteiden lisäksi on tarpeen kehittää myös kaupungin lupa- ja palveluprosesseja tapahtumien ja kulttuurin toteutuksiin liittyen.

4. Yritysten palvelua asiakaslähtöisesti

- Yritysten palvelun parantaminen

Sivu 50: Linjaukset ja toimenpiteet

Linjauksiin toimenpiteineen on tarpeen lisätä tavoite painottaa yritysten kanssa toimiessa asioiden mahdollistamista sekä läpinäkyvän, tasapuolisen, nopean ja ennakoitavissa olevan palvelun tuottamista erilaisille yrityksille.

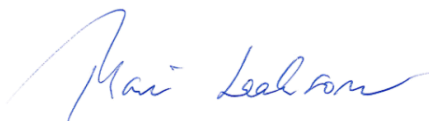
Myös yritysten palvelujen löydettävyyttä tulee kehittää ja asettaa tavoitteeksi yhden luukun periaate yritysten palveluihin.

- Uudet toimintamallit

Sivu 51: Linjaukset ja toimenpiteet

Eryteisesti palveluja tarjoaville pienyrityksille on merkityksellistä, että kaupunki kehittää toimintamallin, jonka avulla ne voivat helpommin löytää uudet toimitilat tilanteissa, joissa tilojen poistuminen johtuu kaupunkiorganisaation päätöksistä.

HELSINGIN YRITTÄJÄT ry

Mari Laaksonen
 Puheenjohtaja

Tiina Oksala
 Toimitusjohtaja